

Haslev Krisecenter tilbyder som de første i Danmark hjælp til voldsudsatte kvinder med misbrug og/eller psykiske lidelser

Nanna Stærmoose er journalist og indehaver af historiefabrikken.com

På det nye kvindekrisecenter i Haslev anerkender personalet, at stoffer og alkohol kan være et udtryk for handlekraft og overlevelse i en voldelig relation. "Når vi møder kvinderne med anerkendelse, ser de nogle ressourcer, de ikke vidste, de havde," siger leder.

TEKST OG FOTO AF NANNA STÆRMOOSE

Der er højt til loftet, og idyllen lyser ind ad vinduerne ude fra en have, der er stor som en park, og som gemmer på gamle frugttræer, fuglefløjt og en zen-agtig ro. Men den gamle, hvide herregård ved Haslev rummer skæbner, der er langt fra idylliske. Her bor i øjeblikket otte voldsudsatte kvinder, og Haslev Krisecenter er det første kvindekrisecenter i Danmark, der har et tilbud målrettet kvinder, der udover at have været udsat for vold også har et misbrug, en psykisk lidelse eller begge dele. Og netop sådan et tilbud har manglet, fortæller daglig leder Pia Strøh.

"Det kræver mere at hjælpe de her kvinder. Det er nogle helt andre udfordringer, vi møder her. Der er flere komplekse og ekstreme problemstillinger, end jeg har været vant til i mit tidligere job," siger hun.

Fx har centret haft en beboer, der smed alle yogamåtterne ud foran hoveddøren, og som flere gange i løbet af natten vækkede personalet for at stille spørgsmål. En anden byttede rundt på interiøret og vandede blomsterne med kaffe. Trods det er det hverken diagnoser eller misbrug, der er det primære fokus. Her handler det om at se mennesket bag.

"Et stofmisbrug er ikke bare misbrug. For nogle er rusmidlerne en metode til at udholde et liv med vold. De kan være en flugt fra en virkelighed, som du ikke kan se i øjnene," siger Pia Strøh.

Hun viser rundt sammen med sygeplejerske Carina Højris Nordberg. Fra den lyse hall går vi ind gennem et kontor med et par hæve-sænke-borde og videre til et fællesrum med et stort, mørkt træbord i midten. Der er flag på bordet, og senere skal kvinder og personale fejre en af beboernes fødselsdag. Fra spisestuen er der adgang til en stor opholdsstue. I en sort lædersofa sidder en kvinde med en iPad, hun hilser lavmælt, mens vi studerer rummet, der står med bare vægge og få møbler. Haslev Krisecenter åbnede i januar 2019, og de er stadig i proces med indretningen. På den tilstødende terrasse bag en smuk dør med sprossede ruder står en lille flok og ryger. Cigaretter er tilladt udenfor, men andre stimulanser som fx hash er ifølge krisecentrets egne rammer og det sociale tilsyn ikke tilladt på krisecentrets område. Til gengæld må beboerne gerne være på stedet i påvirket tilstand.

"En del af vores koncept er netop, at kvinderne skal kunne tale åbent og ærligt om deres misbrug, så vi gør meget ud af ikke at komme med løftede pegefingre," siger Pia Strøh.

Bruger stofmisbruget konstruktivt

I stedet for at bebrejde kvinderne, at de ryger hash eller drikker alkohol for at holde hverdagen med en voldelig partner ud, gør Pia Strøh og kollegerne det stik modsatte. De roser kvinden for at gribe til handling og laver en fortælling, hvor misbruget indgår som et positivt redskab til at skærme hende fra volden.

"Der er meget skyld og skam forbundet med at være stofmisbruger, men når vi i stedet møder en kvinde med anerkendelse og fx siger, at det var smart tænkt af hende, at hun dulmede sig med stoffer for at kunne holde til at være i et voldeligt forhold, ser hun pludselig sig selv som en kvinde med ressourcer. Det skaber et helt nyt og positivt selvbillede, der giver et bedre afsæt for at arbejde med volden og de mén, den har medført," siger Pia Strøh.

Metoden hedder 'Response Based Practice', og kerne er at møde kvinden med værdighed og respekt og derfra skabe en positiv fortælling, der bygger op i stedet for at bryde ned.

Pia Strøh fortæller bl.a. om en kvinde, der ofte gik ned i sin vaskekælder for at være væk fra sin voldelige mand. I stedet for at se det som ydmygende og problemfyldt, at kvinden i flere år havde gemt sig for sin mand, talte Pia med hende om, at det var en smart strategi, fordi hun på den måde gav sig selv et pusterum og et sted, hvor hun var i sikkerhed for slag og ydmygelser. På samme måde kan 'Response Based Practice' også vende et stofmisbrug til at være kvindens måde at udvise handlekraft.

"Hvis vi taler om stof- eller alkoholmisbrug som en kvindes måde at gøre modstand på – en måde at sige til sin kæreste eller ægtefælle: "Du kan slå mig og kalde mig alt muligt, men jeg klarer mig selv og får hjælp af en pibe hash" – så er hun pludselig gået fra at være et passivt offer til en aktiv modstander, der har kæmpet så godt, som hun kunne," siger Pia Strøh.

Haslev Krisecenter åbnede i januar 2019.

Behandler volden først

Hos Haslev Krisecenter har de først og fremmest fokus på at hjælpe kvinderne med at komme tilbage til livet og få bearbejdet den vold, de har været udsat for. Stoffe og diagnoser kommer i anden række. Haslev Krisecenter er ikke et behandlingssted, men de samarbejder både med misbrugscentre og psykiatriske afdelinger landet over, så kvinderne kan få hjælp til at trappe ud af deres hash eller metadon, hvis de ønsker det. Håbet er, set fra krisecentrets side, at kvinderne får lyst til at trappe ud, i takt med at de får et mentalt boost og mere overskud. Men det er ikke et mål, at kvinderne efter et ophold skal være fri af deres misbrug eller have fået kureret deres psykiske lidelse.

“Det ville være naivt at tro, at vi ville kunne gøre det,” lyder det fra Pia Strøh.

“Men det kunne være et mål, at de kom af med deres sidemisbrug af fx sovepiller eller andet beroligende,” tilføjer Carina Højris Nordberg.

Carina arbejder tæt sammen misbrugscentre landet over. Dels kan de hjælpe med besluttet nedtrapning og behandling i et længere forløb, dels er de inde over beslutninger om, hvorvidt en kvinde skal tage sin metadon under opsyn, eller om hun må få udleveret en større mængde til selvdosering. Det samme gør sig gældende, hvis der er tale om psykiske lidelser. Reglen er, at de samarbejder med det krisecenter og/eller psykiatriske tilbud i den kommune, som kvinden bor i, og samarbejdet er vigtigt i forhold til at hjælpe kvinderne, men også i forhold til at hjælpe personalet.

“I øjeblikket har vi en kvinde, der kan blive selvmordstruet, hvis ikke hun spiser sin medicin. Derfor sørger vi for, efter aftale med hendes psykiater, at hun får og spiser sine piller. I det tilfælde er der også et hensyn at

tage til personalet, der så vidt muligt ikke skal stå i en situation, der er ude af kontrol,” siger Pia Strøh.

Men de tager også andre forbehold. Fx er al euforiserende og vanedannende medicin låst inde for så vidt muligt at undgå, at der cirkulerer alt for mange stimulanser rundt i huset. Til gengæld ligger det ikke inden for krisecentrets opgave at kontrollere, hvorvidt kvinderne har hash på deres værelser. Det handler om værdighed og åbenhed. Og det handler om at understrege, at kvinderne er her frivilligt, og at det også er frivilligt, om de vil trappe ud af et stofmisbrug, eller om de vil tale om deres diagnose. Og endelig handler det om, at kvinderne primært er her for at være i sikkerhed fra en voldelig partner.

Pia og Carina har dog alligevel været nødt til at lave regler. Udover at stoffer skal indtages uden for centrets område, må en beboer heller ikke sidde og ”kokse” nede i fællesrummet – altså være helt bedøvet af deres rus. Sker det, bliver de bedt om at gå op på deres værelse og tage en lur.

“Det handler igen om værdighed. Vi skal ikke stå og skælde ud, men vi har aftalt med dem, at vi gerne må sige: “Du skal vist op og have en lur”, og så er aftalen, at de lige sover rusen ud et andet sted,” siger Pia Strøh.

Indtil videre har der ikke været nogen med heroinmisbrug eller andre stærkere stoffer, men både Pia og Carina er opmærksomme på, at det kan forekomme i fremtiden.

“Vi er jo i en startfase, så vi er ved at gøre os en masse erfaringer. Vi vil gerne have så få regler som muligt, men vi kan også godt se, at vi indimellem bliver nødt til at trække nogle linjer og sætte nogle klare rammer,” siger Pia Strøh.

Dårlig sundhed

Et andet sted, hvor personalet har måttet sætte meget klare regler op, er i forhold til mad og især kager. Rigtig mange af kvinderne kæmper med en massiv sukkeafhængighed og det i en sådan grad, at Pia og Carina blev besluttet upopulære, da de måtte lave en regel om, at kvinderne ikke måtte bage kager hver dag.

“Den almene sundhedstilstand er en stor udfordring, når de kommer,” siger Carina Højris Nordberg.

En stor del af Carinas job omfatter derfor at lægge planer for kost og motion. Hepatitis C, diabetes og HIV er også blandt de sygdomme, som Carina Højris Nordberg må behandle. Dertil kommer, at mange udover metadon og hash har et sidemisbrug af diverse piller, fx sovemedicin, benzodiazepiner, der beroliger, eller Rivotril, der giver en rus. Men her handler det igen om at møde kvinderne med værdighed og prøve at inkorporere nye vaner. Det kan være at udskifte sovepiller eller en joint med en gåtur eller havearbejde,

**”Håbet er, set fra
krisecentrets side,
at kvinderne får lyst
til at trække ud, i takt
med at de får et men-
talt boost og mere
overskud.”**

Pia Strøh (t.v.) og Carina Højris Nordberg (t.h.) har fokus på at møde kvinderne på centret med værdighed i alt, hvad de gør.

Når én af beboerne har fødselsdag, kommer der kage på bordet, og alle er med til at fejre.

Fakta om Haslev Krisecenter

Haslev Krisecenter åbnede 2. januar 2019.

Der er plads til otte kvinder.

En kvinde kan enten blive henvist til centret eller selv tage kontakt. Alle kan henvise en kvinde til et ophold – kommunen, egen læge, hospitalet etc.

Centret er åbent for kvinder fra hele landet.

Centret er et § 109-tilbud, hvilket bl.a. vil sige, at det kun kan tage imod kvinder, der har været udsat for vold i en nær relation, fx i et parforhold eller et familiemedlem, der slår en kvinde eller udsætter hende for andre former for vold.

Centret skiller sig ud ved at være det første krisecenter i Danmark, der har særlig fokus på kvinder,

der har været udsat for fysisk og/eller psykisk vold og samtidig har et misbrug eller en psykisk lidelse.

Det er tilladt at være påvirket på stedet, men kvinderne må ikke indtage deres stof eller alkohol på centrets område.

Krisecentret har ti ansatte, der omfatter en daglig leder, socialrådgivere, pædagog og familieterapeut, en sygeplejerske og aften/natpersonale.

Krisecentret er en del af organisationen 'Drop ud'.

Læs mere på www.haslev-krisecenter.dk